

Finnes det noen behandling?

Spørsmål: Finnes det noen behandling ved sekundær progressiv MS? Jeg har hatt MS siden 1986 og har enda ikke fått denne typen. Betyr det at jeg kanskje aldri får den? Jeg er 58 år.

Svar: Multippel sklerose (MS) er en kronisk sykdom som rammer ulike deler av hjernen og ryggmargen som følge av en feil i immunforsvaret. Cirka 10.000 mennesker i Norge har sykdommen. Den kan inndeles i to typer.

Attakkvis MS er kjennetegnet av akutte forverringer med for eksempel nummenhet, nedsatt syn eller muskelsvakhet. En forverring kan vare fra et døgn til noen uker før symptomene går helt eller delvis tilbake. Det kan gå måneder eller år mellom hver forverring. Attakkvis MS skyldes akutte lokale betennelser som rammer cellene som beskytter og isolerer nervetrådene i hjernen og ryggmargen. Omkring 65 prosent av personer med attakkvis MS får etter hvert progressiv MS, såkalt sekundær progressiv MS.

Ved progressiv MS er graden av invaliditet jevn og tiltagende. Denne sykdomsvarianten rammer ofte ryggmargen med gangvansker, urinlekkasje eller svekket seksualfunksjon. Ved progressiv MS spiller betennelser trolig også en rolle, men her skades nervecellene mer direkte og via andre mekanismer enn ved attakkvis MS. Medisinene som virker ved attakkvis MS begrenser derfor ikke progressiv MS. Hvis man har begge sykdomsvariantene samtidig, kan medisiner redusere antall angrep.

Hos enkelte personer når sykdommen et platå hvorfra den ikke synes å utvikle seg videre. Ved hvilken alder dette skjer, varierer noe, men ettersom du nærmer deg 60 års alder uten tegn til

progressiv MS er mulighetene gode for at du ikke vil få denne typen MS.